

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 100/2010-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Senica v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 103/2007 a jeho výzvami na zaplatenie súdnych poplatkov z 27. marca 2008, ako aj postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Co 322/2007 a jeho uznesením sp. zn. 17 NcC 6/2007 z 2. apríla 2007, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. mája 2009 doručená sťažnosť MUDr. D. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), z ktorej obsahu možno vyvodíť, že sťažovateľ ňou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Senica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 103/2007 a jeho výzvami na zaplatenie súdnych poplatkov z 27. marca 2008, ako aj postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Co 322/2007 a jeho uznesením sp. zn. 17 NcC 6/2007 z 2. apríla 2007.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 24. októbra 2006 Okresnému súdu Trnava žalobu o ochranu osobnosti, náhradu nemajetkovej ujmy a náhradu škody proti sudcovi tohto súdu JUDr. L. B. [v súčasnosti dočasne pridelenému na výkon funkcie sudcu na Krajský súd v Trnave (ďalej len „odporca“)].

Sťažovateľ v záhlaví sťažnosti označil za porušovateľa svojich práv krajský súd, ktorý podľa neho „v konaní sp. zn.: 19 Co/322/2007-110... rozhodol chybne a konanie – vec postúpil Okresnému súdu v Senici. Ide o konanie 4 C/103/2007 na OS Senica, ktorého odvolacím súdom je Krajský súd v Trnave, na ktorom sudca JUDr. L. B., ktorý je v konaní 4 C/103/07 zažalovaný, tento na KS Trnava pracuje.

Krajský súd v Trenčíne rozhodol protizákonne, keď vec mal postúpiť Okresnému súdu Bratislava II ako miestne príslušnému, nakoľko ide o žalobu na ochranu osobnosti.“.

Podľa sťažovateľa porušuje jeho ústavou garantované práva aj okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 103/2007, ktorý „... vymáha protizákonné poplatky vo výške 83.660,- Sk a 300.000,- Sk a súčasne nepriznáva žalobcovi oslobodenie od poplatkov, pritom uvádza výšky satisfakcií od Európskeho súdu ako dôvod na nepriznanie oslobodenia od poplatkov, čím porušuje čl. 12 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky...

Ďalej sudkyňa V. porušuje čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 medzinárodného dohovoru – má právo na spravodlivé súdne konanie bez zbytočných prieťahov. Evidentne nadrži účastníkovi konania sudcovi – kolegovi a chce ho zbaviť zodpovednosti za spôsobené škody.“.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd v Senici a Krajský súd v Trenčíne porušujú základné práva D. B. garantované čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 právo na spravodlivé súdne konanie garantované medzinárodným dohovorom...“

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje výzvy na zaplatenie poplatkov vo výške 83660,- Sk a 300.000,- Sk a prikazuje vec postúpiť Okresnému súdu Bratislava II bez ďalších prieťahov...

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Trenčíne 17 NcC/6/2007-77 zo dňa 02. 04. 2007...

Okresný súd v Senici je povinný zaplatiť zadostučinenie D. B. vo výške 383.660,- Sk = 12736 Eur v lehote 15 dní od dňa doručenia Nálezu Ústavného súdu.

Okresný súd v Senici je povinný zaplatiť trovy konania advokátovi a sťažovateľovi v lehote 15 dní.“

Sťažovateľ súčasne požiadal ústavný súd aj o ustanovenie advokáta na konanie pred ústavným súdom z dôvodov, že *„je plne invalidný, nositeľom ŤZP, nemá možnosť zárobku, majetok má na príťaž. Nemá peniaze na nákup advokáta.“*

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na takéto nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný sťažnosťou (§ 49 a nasl. zákona o ústavnom súde) a najmä jej petitom.

V danom prípade zo sťažnosti a petitu možno vyvodiť, že sťažovateľ namieta

1. porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 103/2007;

2. porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom od sp. zn. 19 Co 322/2007;

3. porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru výzvami okresného súdu na zaplatenie súdnych poplatkov z 27. marca 2008 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 103/2007;

4. porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 17 NcC 6/2007 z 2. apríla 2007.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 103/2007

Sťažovateľ predovšetkým namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 103/2007.

Na preskúmanie opodstatnenosti sťažnosti si ústavný súd vyžiadal spis okresného súdu vedený pod sp. zn. 4 C 103/2007, z ktorého zistil, že Okresnému súdu Trnava bola 24. októbra 2006 doručená žaloba sťažovateľa vo veci ochrany osobnosti, náhrady nemajetkovej ujmy a náhrady škody proti odporcovi. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 25 C 112/2006 a bola pridelená na rozhodnutie sudkyňi JUDr. D. V. Uvedená zákonná sudkyňa 13. novembra 2006 oznámila, že sú u nej dané dôvody, pre ktoré je ako sudkyňa vylúčená z prerokovania a rozhodovania veci. Následne aj ostatní sudcovia Okresného súdu Trnava oznámili dôvody svojho vylúčenia predsedníčke tohto súdu.

Následne Okresný súd Trnava prípisom z 20. novembra 2006 predložil spis Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie v zmysle § 16 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Krajskému súdu v Trnave bol spis doručený 22. novembra 2006.

Potom, ako aj sudcovia občianskoprávneho a obchodného kolégia Krajského súdu v Trnave oznámili dôvody svojho vylúčenia predsedníčke Krajského súdu v Trnave, bol spis vedený na tomto súde pod sp. zn. 24 NcC 7/2006 predložený 10. januára 2007 na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Nc 6/2007 z 12. februára 2007 rozhodol o vylúčení sudcov Krajského súdu v Trnave z prerokovania a rozhodovania vecí v konaní sp. zn. 24 NcC 7/2006, pričom rozhodnutie o tom, či sudcovia Okresného súdu Trnava sú vylúčení z prerokovania a rozhodovania v konaní sp. zn. 25 C 112/2006, prikázal krajskému súdu.

Krajský súd uznesením sp. zn. 17 NcC 6/2007 z 2. apríla 2007 rozhodol o vylúčení sudcov Okresného súdu Trnava z prerokovania a rozhodovania vecí vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 25 C 112/2006 a zároveň prikázal vec na prerokovanie a rozhodnutie okresnému súdu.

Okresný súd Trnava po doručení uznesenia krajského súdu (10. apríla 2007) následne postúpil spis okresnému súdu. Po jeho doručení 11. mája 2007 bola vec sťažovateľa na okresnom súde zaevidovaná pod sp. zn. 4 C 103/2007.

Uznesením sp. zn. 4 C 103/2007 zo 17. mája 2007 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby opravil a doplnil svoje podanie – návrh na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy a na náhradu škody z 24. októbra 2006, ktoré nespĺňalo zákonom predpísané náležitosti riadneho návrhu na začatie konania. Dňa 21. mája 2007 bolo doručené okresnému súdu doplnené podanie sťažovateľa z 19. mája 2007, ktorým však neboli odstránené nedostatky návrhu v súlade so zákonom. Z uvedeného dôvodu okresný súd uznesením z 11. júna 2007 podanie sťažovateľa z 24. októbra 2006 a 19. mája 2007 odmietol.

Krajský súd v Trnave, ktorému bol spisový materiál predložený na rozhodnutie (27. júla 2007) o odvolaní sťažovateľa (doručenom okresnému súdu 4. júla 2007), z dôvodu, že sudcovia tohto odvolacieho súdu opätovne oznámili dôvody svojho vylúčenia v predmetnej veci, predložil vec 20. septembra 2007 najvyššiemu súdu.

Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Nc 26/2007 z 26. septembra 2007 boli sudcovia Krajského súdu v Trnave vylúčení z prerokovávanía a rozhodovania veci vedenej Krajským súdom v Trnave pod sp. zn. 23 Co 178/2007, pričom zároveň bola vec prikázaná krajskému súdu. Predmetné uznesenie bolo Krajskému súdu v Trnave doručené 10. októbra 2007 a okresnému súdu 11. októbra 2007.

Krajský súd, ktorému okresný súd doručil odvolanie sťažovateľa 2. novembra 2007, uznesením sp. zn. 19 Co 322/2007 zo 6. marca 2008 zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 4 C 103/2007 z 11. júna 2007 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd vo veci väd podania sťažovateľa dospel k názoru, že označenie osoby odporcu (sudcu Okresného súdu Trnava) chýbajúcim bydliskom a štátnym občianstvom možno prvostupňovým súdom uskutočniť na pojednávaní vo veci samej. Za vadu podania, pre ktorú nemožno v konaní pokračovať, odvolací súd nepovažoval ani nevyhovenie výzve okresného súdu na špecifikáciu výšky náhrady škody sťažovateľom. Predmetné uznesenie krajského súdu bolo okresnému súdu doručené 25. marca 2008.

Následne okresný súd výzvou z 27. marca 2008 vyzval sťažovateľa na úhradu súdneho poplatku za návrh na náhradu škody v sume 83 660 Sk. Výzvou z toho istého dňa okresný súd vyzval sťažovateľa na úhradu súdneho poplatku za návrh na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 300 000 Sk. Vo výzvach bol sťažovateľ poučený, že ak nebude súdny poplatok v určenej dobe (v lehote 10 dní od doručenia výzvy) zaplatený, súd konanie zastaví [§ 10 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“)].

Sťažovateľ 18. apríla 2008 oznámil okresnému súdu, že spĺňa podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov. Z uvedeného dôvodu okresný súd prípisom z 30. apríla 2008 zaslal sťažovateľovi tlačivo „Potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch“. Sťažovateľ vyplnené a potvrdené tlačivo o majetkových pomeroch doručil okresnému súdu 14. mája 2008.

Okresný súd uznesením sp. zn. 4 C 103/2007 z 5. júna 2008 nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov z dôvodu, že sťažovateľ žiadnym spôsobom nepreukázal dôvodnosť svojej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a navyše zrejme vedome zamlčal skutočnosť, že v priebehu konania získal finančné prostriedky v sume 10 000 € (priznaná nemajetková ujma rozsudkom Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. novembra 2005 týkajúcim sa sťažnosti č. 46844/99) a v sume 4 800 € (priznaná nemajetková ujma rozsudkom Európskeho súdu pre ľudské práva z 27. júna 2006 k sťažnosti č. 57678/00).

Dňa 17. júna 2008 sťažovateľ podal proti predmetnému uzneseniu okresného súdu z 5. júna 2008 odvolanie. Odvolací krajský súd, ktorému bolo odvolanie sťažovateľa s celou spisovou dokumentáciou doručené 27. júna 2008, uznesením sp. zn. 19 Co 142/2008 z 26. februára 2009 uznesenie okresného súdu z 5. júna 2008 potvrdil. Predmetné uznesenie bolo okresnému súdu doručené 18. marca 2009.

Výzvou z 19. marca 2009 okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie doplatku súdneho poplatku z návrhu na ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v sume 65 €. Prípisom z toho istého dňa okresný súd sťažovateľovi oznámil, že má povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh na náhradu škody v zmysle výzvy z 27. marca 2008 v sume 2 777 €, čo predstavuje sumu rovnajúcu sa vyrubenému súdnemu poplatku 83 660 Sk, a v zmysle výzvy z 27. marca 2008 za návrh na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 9 958 €, čo predstavuje sumu rovnajúcu sa vyrubenému súdnemu poplatku 300 000 Sk.

Sťažovateľ odpovedal na výzvu okresného súdu prípisom zo 6. mája 2009, v ktorom okrem iného uviedol, že „*súd a sudkyňa V. vypaľujú súdne poplatky protizákonným*

spôsobom, výška poplatku je protizákonná a OS Senica koná vo veci protizákonne, pretože nie je miestne príslušným súdom“.

Z dôvodu nezaplatenia súdnych poplatkov sťažovateľom okresný súd uznesením sp. zn. 4 C 103/2007 z 19. mája 2009 konanie vo veci samej zastavil.

O odvolaní sťažovateľa doručenom okresnému súdu 15. júna 2009 rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 19 Co 220/2009 z 27. augusta 2009 tak, že uznesenie okresného súdu o zastavení konania potvrdil. Predmetné uznesenie bolo okresnému súdu doručené 16. septembra 2009. Uznesenie okresného súdu o zastavení konania o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy v spojení s potvrdzujúcim uznesením odvolacieho krajského súdu sp. zn. 19 Co 220/2009 z 27. augusta 2009 nadobudlo právoplatnosť 28. septembra 2009.

Sťažovateľ 12. októbra 2009 doručil okresnému súdu dovolanie proti uzneseniu odvolacieho krajského súdu sp. zn. 19 Co 220/2009 z 27. augusta 2009 namietajúc, že v konaní došlo k vadám podľa § 237 písm. f) OSP.

Prípisom z 12. októbra 2009 okresný súd zaslal sťažovateľovi tlačivo „Potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch na oslobodenie od súdnych poplatkov“ s tým, aby sťažovateľ vyplnené potvrdenie zaslal okresnému súdu k žiadosti o priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov v dovolacom konaní.

Prípisom z 12. októbra 2009 okresný súd urgoval sťažovateľa, aby zaslal predmetné potvrdenie.

Sťažovateľ 11. januára 2010 síce doručil okresnému súdu odpoveď, v ktorej mu vytýkal „*neznalosť zákonov*“, avšak požadované vyplnené potvrdenie nezaslal.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že namietané konanie pred okresným súdom sp. zn. 4 C 103/2007 trvalo od podania návrhu (24. októbra 2006) do právoplatného

zastavenia konania bez rozhodnutia vo veci samej takmer tri roky. Zo zistení ústavného súdu však vyplýva, že viac ako tretinu tohto obdobia (12 mesiacov) tvorilo rozhodovanie všeobecných súdov (Okresného súdu Trnava, ktorému bol návrh sťažovateľa pôvodne doručený, Krajského súdu v Trnave, krajského súdu a najvyššieho súdu) o vylúčení sudcov Okresného súdu Trnava a Krajského súdu v Trnave z prerokovania a rozhodovania veci sťažovateľa, na základe ktorého sa príslušným na rozhodovanie vo veci sťažovateľa stal prvostupňový okresný súd (od 11. mája 2007) a odvolací krajský súd, čo malo objektívny vplyv na dĺžku namietaného konania. Uvedená dĺžka namietaného konania, zastaveného napokon pre nezaplatenie súdneho poplatku sťažovateľom, by bez zohľadnenia konkrétnych okolností prípadu mohla signalizovať, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na druhej strane treba vziať do úvahy, že integrálnou súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný sudca. V danom prípade zo zistení ústavného súdu vyplynulo, že uvedené súdy (Okresný súd Trnava, Krajský súd v Trnave, krajský súd, ako aj najvyšší súd) sa objektívne museli zaoberať a vysporiadať s existenciou dôvodov vylúčenia zákonných sudcov z prerokovania a rozhodovania veci sťažovateľa, čo si vyžaduje primeraný čas.

Aj keď po odmietnutí návrhu sťažovateľa okresným súdom z dôvodu neodstránenia nedostatkov podania krajský súd zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 4 C 103/2007 z 11. júna 2007 a vec mu vrátil na ďalšie konanie (uznesením zo 6. marca 2008), tento nedostatok podľa názoru ústavného súdu nemá takú intenzitu, že by po prijatí sťažnosti v tejto časti na ďalšie konanie bolo možné dospieť k záveru, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 4 C 103/2007 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukázal na svoju konštantnú judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 47/09). V prípadoch,

keď ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, tak takúto sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 47/09).

Zároveň ústavný súd konštatuje, že z ustanovenia § 101 OSP vyplýva pre účastníka konania procesná povinnosť prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania poskytnutím náležitej súčinnosti súdu v záujme zabezpečenia plynulého postupu v konaní. V sporovom konaní, akým je aj posudzované konanie, nesie procesnú zodpovednosť za podanie kvalifikovaného návrhu na začatie konania, predkladanie dôkazov a včasnú realizáciu iných úkonov potrebných na dosiahnutie účelu takého konania vo výraznej miere účastník (obdobne napr. IV. ÚS 381/04, III. ÚS 347/04).

V dôsledku nezaplatenia súdneho poplatku pri podaní žaloby bol okresný súd povinný vyzvať sťažovateľa na odstránenie nedostatku v podmienkach konania splnením si poplatkovej povinnosti (§ 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch).

Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti zistil, že okresný súd nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov (čo potvrdil aj odvolací krajský súd) a sťažovateľ súdne poplatky za podané návrhy (na ochranu osobnosti, náhradu nemajetkovej ujmy a náhradu škody) nezaplatil ani v lehote ustanovenej vo výzvach okresného súdu. V okolnostiach prípadu uznesenie okresného súdu o zastavení konania nadobudlo právoplatnosť 28. septembra 2009. V dôsledku uvedenej skutočnosti už okresný súd nemal možnosť ovplyvniť ďalší priebeh konania a rozhodnúť vo veci (a tým odstrániť právnu neistotu sťažovateľa).

Ústavný súd už judikoval, že nedostatky v zákonom predpísaných náležitostiach návrhu na začatie konania (ktoré bránia súdu konať a rozhodnúť vo veci samej), nezaplatenie súdneho poplatku zo strany účastníka konania namietajúceho porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ako aj porušenie

procesnej povinnosti poskytnúť súdu náležitú súčinnosť v záujme zabezpečenia plynulého postupu v konaní, patria medzi okolnosti, na ktoré ústavný súd prihliada pri posudzovaní tvrdenia o porušení označeného základného práva sťažovateľa (III. ÚS 81/05).

Je nesporné, že takýmto procesným zavinením sťažovateľ sám zapríčinil stav, pre ktorý okresný súd nemohol v jeho veci (v merite veci) rozhodnúť. Takéto konanie sťažovateľa hodnotí ústavný súd ako nezlučiteľné so zmyslom a účelom ústavou a dohovorom garantovaných práv na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v primeranej dobe, porušenie ktorých sťažovateľ v sťažnosti namieta.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti, ako aj s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania po postúpení veci okresnému súdu (11. mája 2007) dospel ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti k záveru, že sťažnosť je v časti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zjavne neopodstatnená, a preto ju v tejto časti z tohto dôvodu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 103/2007 ústavný súd poukázal na skutočnosť, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

V danom prípade mal sťažovateľ možnosť namietat' porušenie svojich práv postupom okresného súdu uplatnením riadneho opravného prostriedku – odvolaním, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu vylučuje právomoc ústavného súdu, a preto v tejto časti ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Co 322/2007

Sťažovateľ sa podľa znenia sťažnosti a jej petitu domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Co 322/2007 (porušenie svojich práv už spomínaným uznesením krajského súdu sp. zn. 19 Co 142/2008 z 26. februára 2009 sťažovateľ v sťažnosti ani v jej petite nespomína, a teda ani nenamietá, pozn.)

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Z príslušnej spisovej dokumentácie vyplýva, že konanie vedené pred krajským súdom pod sp. zn. 19 Co 322/2007, ktorého predmetom bolo rozhodovanie o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 11. júna 2007, bolo právoplatne skončené po doručení uznesenia krajského súdu sp. zn. 19 Co 322/2007 zo 6. marca 2008 okresnému

súdu, t. j. 25. marca 2008. Sťažovateľ doručil ústavnému súdu svoju sťažnosť až 14. mája 2009. Z uvedeného vyplýva, že sťažnosť bola v tejto časti ústavnému súdu doručená zjavne po uplynutí lehoty uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Na tomto základe ústavný súd v tejto časti sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

3. K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru výzvami okresného súdu na zaplatenie súdnych poplatkov z 27. marca 2008 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 103/2007

V súvislosti s námičkou porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 103/2007 sťažovateľ v sťažnosti tiež tvrdí, že „*Okresný súd v Senici... porušuje zákon a vymáha protizákonné poplatky vo výške 83.660,- Sk a 300.000,- Sk...*“. V tejto súvislosti sťažovateľ v petite sťažnosti žiada zrušiť výzvy okresného súdu na zaplatenie súdnych poplatkov z 27. marca 2008 v sume 83 660 Sk a 300 000 Sk.

Z predložených príloh, ako aj z príslušného spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa svojím návrhom podaným pôvodne Okresnému súdu Trnava 24. októbra 2006 domáhal ochrany osobnosti, náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 000 Sk, ako aj náhrady spôsobenej škody vo výške 1 394 345 Sk s príslušenstvom. Zo spisu vyplýva, že sťažovateľ si spolu s podaním žalobného návrhu nesplnil poplatkovú povinnosť.

Podľa § 103 OSP kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže vo veci konať (procesné podmienky konania). Procesné podmienky teda určujú zákonný rámec na uplatnenie práva na súdnu ochranu v civilnom procese (čl. 46 a čl. 51 ústavy), t. j. vyjadrujú predpoklady, ktoré musia byť splnené, aby súd mohol konať vo veci samej (IV. ÚS 87/07).

Podľa § 104 ods. 2 OSP ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť, súd urobí pre to vhodné opatrenia. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví.

Medzi odstrániteľné nedostatky procesných podmienok konania možno počítať aj nedostatok spočívajúci v nesplnení poplatkovej povinnosti, ktorá podľa § 5 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch vzniká podaním návrhu.

Podľa § 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania, prvostupňový súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník vo výzve poučený. Podľa § 12 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch vo veciach poplatkov rozhoduje orgán, ktorý je oprávnený vykonať poplatkový úkon.

Ústavný súd zistil, že sťažovateľ bol vyzvaný okresným súdom na zaplatenie súdnych poplatkov za konanie výzvami z 27. marca 2008, ktoré mu boli doručené 14. apríla 2008, a to na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 300 000 Sk [podľa pol. 1 písm. a) sadzobníka súdnych poplatkov ako prílohy zákona o súdnych poplatkoch platného v čase podania návrhu (ďalej len „sadzobník súdnych poplatkov“)] a za návrh na náhradu škody v sume 83 660 Sk [podľa pol. 1 písm. a) sadzobníka súdnych poplatkov]. Sťažovateľ bol poučený, že ak nebude súdny poplatok v určenej dobe zaplatený, súd konanie zastaví.

Sťažovateľ v lehote určenej okresným súdom súdne poplatky nezaplatil a prípisom z 18. apríla 2008 podal žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov. Okresný súd uznesením z 5. júna 2008 nepriznal sťažovateľovi v konaní o ochranu osobnosti, náhradu nemajetkovej ujmy a náhradu škody oslobodenie od súdnych poplatkov. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd uznesením sp. zn. 19 Co 142/2008 z 26. februára 2009

prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Z dôvodu nezaplatenia súdnych poplatkov okresný súd uznesením sp. zn. 4 C 103/2007 z 19. mája 2009 konanie zastavil, čo potvrdil krajský súd uznesením sp. zn. 19 Co 220/2009 z 27. augusta 2009.

S prihliadnutím na konkrétne okolnosti danej veci ústavný súd konštatuje, že okresný súd v predmetnej veci postupoval v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku a zákona o súdnych poplatkoch. V dôsledku nezaplatenia súdneho poplatku sťažovateľom pri podaní žaloby bol okresný súd povinný vyzvať sťažovateľa na odstránenie nedostatku v podmienkach konania splnením si poplatkovej povinnosti (§ 10 ods. 1 zákona o súdnych poplatkoch), čoho priamym dôsledkom bola reakcia sťažovateľa v podobe jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov (aj keď jej nebolo vyhovené).

V tejto súvislosti ústavný súd poukázal na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej postup a rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej procesnoprávnej, resp. hmotnoprávnej úpravy, v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (m. m. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

Preto napadnutý postup okresného súdu (jeho výzvy sťažovateľovi na zaplatenie súdnych poplatkov) nesignalizuje žiadnu možnosť priamej príčinnej súvislosti s porušením práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní v tejto časti sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

4. K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 17 NcC 6/2007 z 2. apríla 2007

Sťažovateľ v návrhu na rozhodnutie ústavného súdu v súvislosti s namietaným porušením svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietal aj postup a rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 17 NcC 6/2007 z 2. apríla 2007, ktorým prikázal vec sťažovateľa na rozhodnutie okresnému súdu. Sťažovateľ v tejto súvislosti namietal, že krajský súd rozhodol protizákonne, pretože príslušným na rozhodnutie vo veci

ochrany osobnosti mal byť podľa neho Okresný súd Bratislava II. Žiadal zrušiť predmetné uznesenie a vec postúpiť Okresnému súdu Bratislava II.

Ako už bolo uvedené, jednou z podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy je podanie sťažnosti v lehote uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd z obsahu sťažnosti a vyžiadaného súdneho spisu zistil, že namietané uznesenie krajského súdu sp. zn. 17 NcC 6/2007 z 2. apríla 2007 bolo sťažovateľovi doručené 30. apríla 2007. Sťažnosť sťažovateľa bola doručená ústavnému súdu 14. mája 2009. Z toho vyplýva, že sťažnosť sťažovateľa v tejto časti bola ústavnému súdu doručená zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o sťažovateľovej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ako aj o ďalších nárokoch uplatnených v jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2010